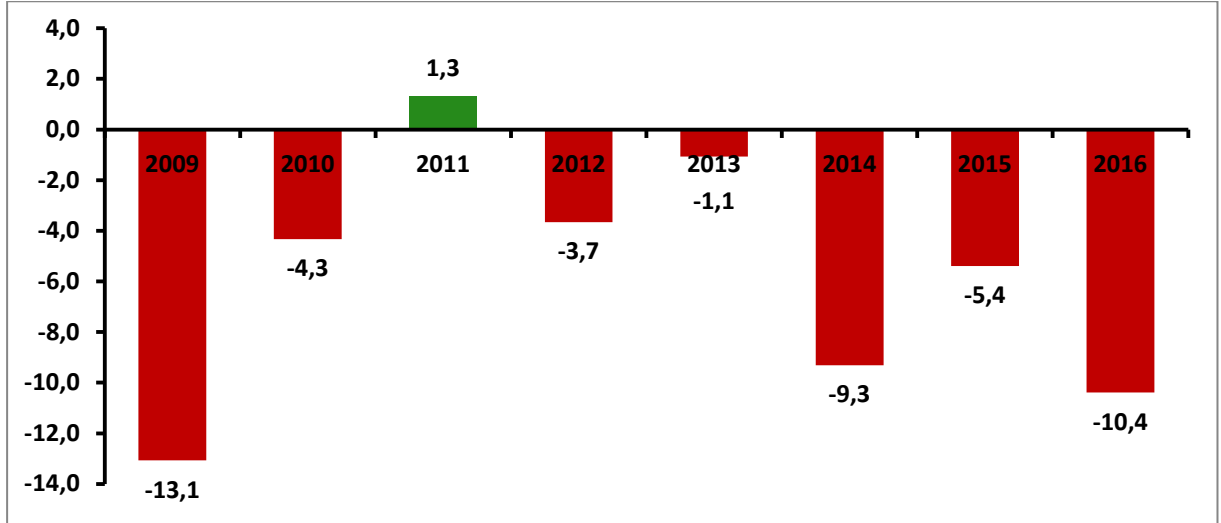

PERAKENDE GÜVENİ 2009'DAN BU YANA EN DÜŞÜK SEVİYESİNDE

Perakende güveni Aralık ayında geçen yıla göre azalırken geçen aya göre arttı. TEPE, 2016 yılını negatif seviyede tamamladı. Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu, önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri Kasım 2016'ya göre azaldı. TEPE'nin 2015 yılı ortalaması -5,4 iken 2016 yılı ortalaması -10,4 puan oldu. 2016 yılı son çeyreği, perakende endeksinin yıl içinde en düşük seviyeyi gördüğü dönem olarak belirlendi. TEPE, çeyreklik dönemler bazında 2016'nın son çeyreğinde 2009'un ilk çeyreğinden bu yana en düşük değeri aldı.

Şekil-1. TEPE yıllık ortalama değerler (2009-2016)¹

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri 2016 yılında, 2015 yılına göre daha kötü performans sergiledi. Beklentilerin 2015 yılı ortalaması 8,9 puan olurken, 2016 yılı ortalaması 1,5 puan oldu. Çeyreklik frekansta incelendiğinde ise, 2016 son çeyreğinin 2015 yılı son çeyreğine göre daha kötü değer aldığı görüldü.

Perakende sektörü için 2016 yılı, 2015 yılına göre iş hacminin daha az olduğu bir yıl oldu. Geçen yıla göre işlerin durumuna dair alt endeks değerinin 2015 yılı ortalaması -27,8 puan olurken, 2016 yılı ortalaması -32,2 puan oldu. Endeks çeyreklik frekansta ele alındığında da, ilgili soruya verilen yanıtların denge değerinin 2016 yılının son çeyreğinin 2015 yılının altında olduğu görüldü.

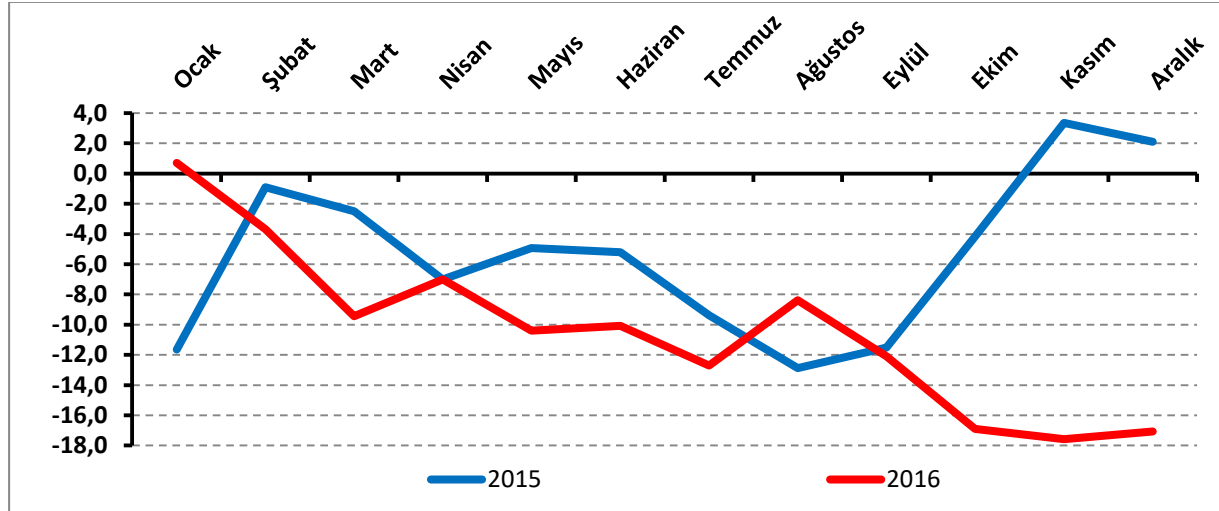
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakende güveni yılın son ayında da negatifte kaldı

Mevsimsellikten arındırılmış TEPE değerleri aylar itibari ile incelendiğinde, endeks değerlerinin 2016 yılı Ocak, Nisan ve Ağustos ayları dışında 2015 yılının aynı dönemlerine göre daha düşük olduğu görüldü. TEPE'nin 2015 yılı ortalaması -5,4 puan iken, 2016 yılı ortalaması -10,4 puan oldu. Perakende sektörü güveni 2016 yılında 2015 yılına göre ortalamada daha kötü bir performans sergiledi.

Aralık ayında -17,1 puan değerini alan TEPE, bir önceki aya göre 0,5 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 19,2 puan azaldı. TEPE değerinin geçen aya göre artmasında, mevcut stok düzeyindeki azalış etkili olurken; Aralık 2015'e göre azalmasında hem geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi hem de önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki kötüleşme etkili oldu. Böylelikle TEPE 2016 yılını üst üste 11 ay negatif değer olarak tamamladı.

Şekil-2. TEPE (Ocak – Aralık; 2015 – 2016)

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

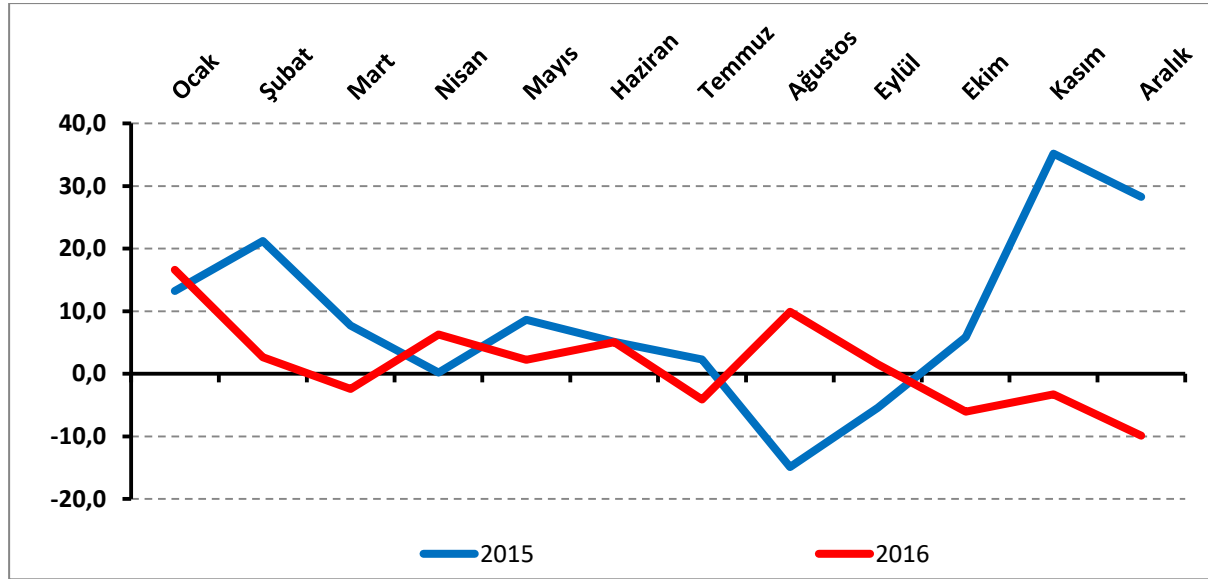
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-5,6	-9,5	-2,1	-6,0	-9,7	-14,2	-7,6	-3,7	-11,7	-13,0	-13,7	-15,0
2015	-11,6	-0,9	-2,5	-7,0	-4,9	-5,2	-9,4	-12,9	-11,5	-4,2	3,4	2,1
2016	0,7	-3,7	-9,4	-7,0	-10,4	-10,1	-12,7	-8,4	-12,1	-16,9	-17,6	-17,1

2016 yılında perakendecinin satış beklentisi 2015 yılına göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin mevsimsellikten arındırılmış değerlerin 2016 ve 2015 yılları itibari ile bakıldığında, beklentinin 2016 yılı Ocak, Nisan, Ağustos ve Eylül aylarında 2015'in aynı dönemlerine göre daha yüksek değerler aldığı görüldü. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin 2015 yılı ortalaması 8,9 puan iken 2016 yılı ortalaması 1,5 puan değerini aldı. Böylelikle perakende sektörü için 2016 yılı, 2015 yılına göre beklentilerin daha düşük olduğu bir yıl oldu. Çeyreklik dönemlerde incelendiğinde, dördüncü çeyrek dönemde 2016 değerleri 2015 yılı değerlerinin altında yer aldı.

Aralık 2016'da -9,9 puan değerini alan önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,6 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 38,2 puan azaldı. Aralık 2016'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 21'i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 52,7'si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 26,3 olarak belirlendi.

Şekil-3. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ocak – Aralık; 2015 – 2016)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

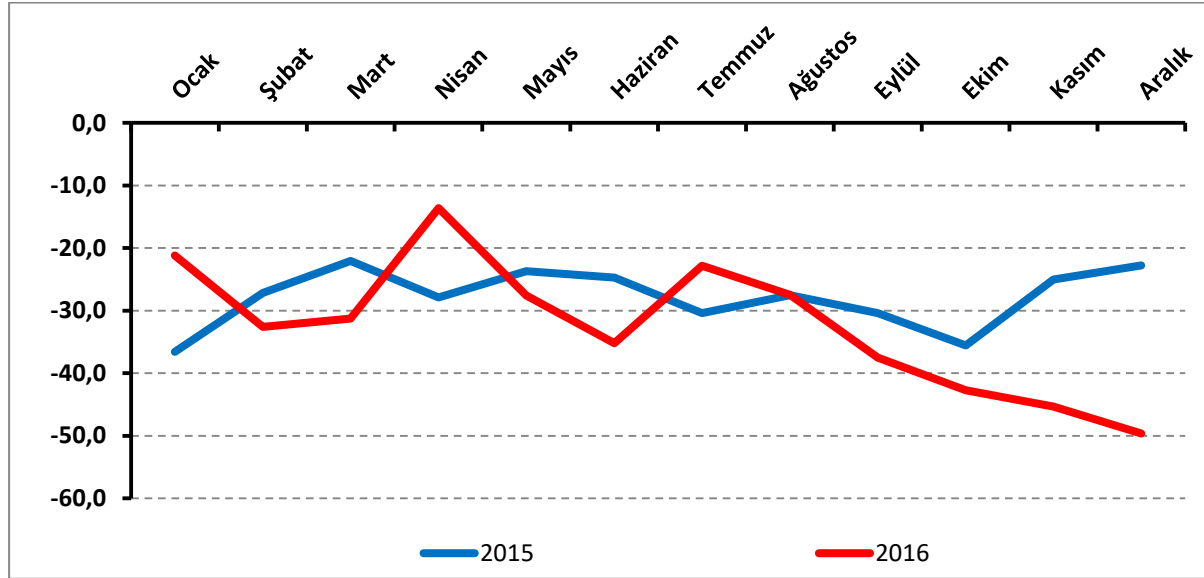
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	16,9	14,5	25,1	18,6	14,1	4,3	15,3	16,9	1,5	-0,4	-1,2	0,1
2015	13,2	21,2	7,7	0,2	8,6	5,1	2,3	-14,9	-5,4	5,9	35,2	28,3
2016	16,6	2,6	-2,4	6,3	2,2	5,1	-4,1	9,9	1,5	-6,0	-3,3	-9,9

2016 yılında perakendecilerin iş hacimleri 2015 yılına göre azaldı

Temmuz ayından bu yana kesintisiz düşüş eğiliminde olan işlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumuna 2016 ve 2015 yılları itibari ile bakıldığında, 2015 yılı değerleri Ocak, Nisan ve Temmuz aylarında 2015'ten yüksek değer aldığı görüldü. 2015 yılı ortalaması -27,8 puan iken, 2016 yılı ortalaması -32,2 puan oldu ve 2016 yılının iş hacmi 2015 yılından daha kötü performans gösterdi. Çeyreklik dönemler bazında geçen yıla göre işlerin durumu incelendiğinde, son çeyrekte 2016 yılı değerleri 2015 yılı değerlerinin altında kaldı.

Aralık 2016'da ise endeks -49,6 puan değerini alarak, Kasım 2016'ya göre 4,3 puan, Aralık 2015'e göre ise 26,9 puan azaldı. TEPE anketi katılımcılarının yüzde 12,3'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 61,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 25,7 oldu.

Şekil-4. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ocak – Aralık; 2015 – 2016)

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

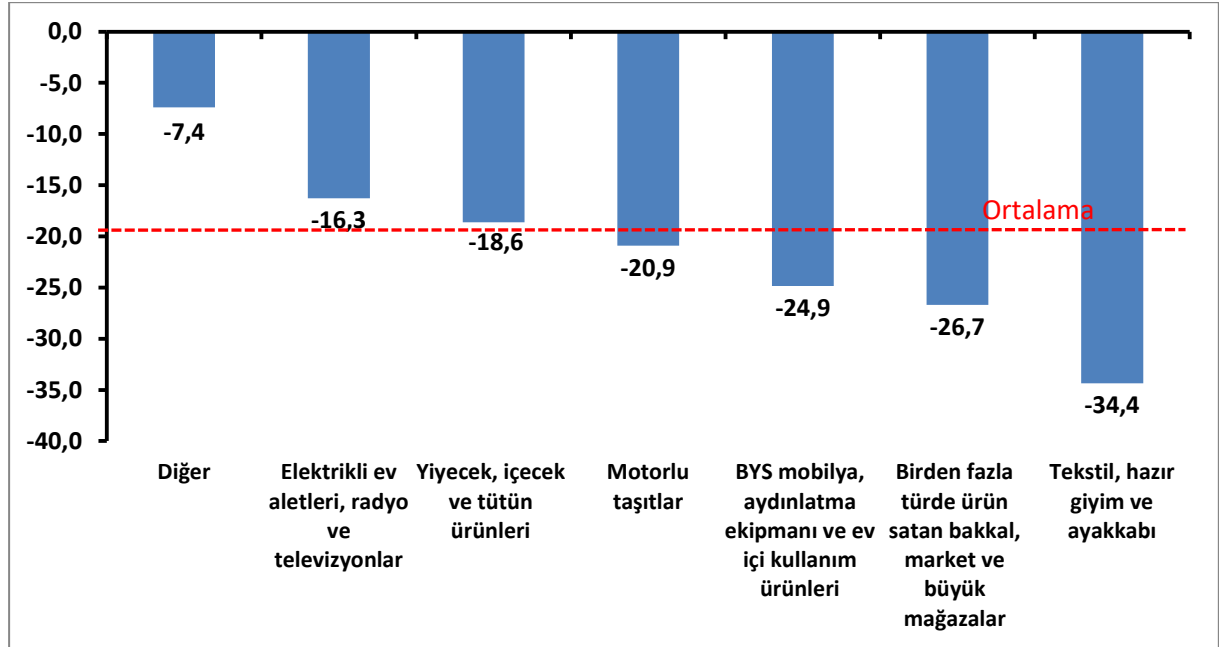
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-41,4	-49,1	-53,2	-42,2	-51,8	-66,2	-38,4	-24,5	-47,2	-30,8	-33,1	-37,1
2015	-36,6	-27,2	-22,0	-27,9	-23,7	-24,7	-30,4	-27,5	-30,4	-35,6	-25,0	-22,8
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6

Perakende güveni en fazla “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Aralık 2016’da, geçen yılın aynı dönemine göre tüm sektörler negatif seyir izledi. En yüksek düşüş ise “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe gerçekleşti.

“Diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ortalamanın üzerinde değer alırken; “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalamanın altında değer aldı.

Şekil-5. Alt sektör bazında TEPE’nin Aralık 2016’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede geleceğe yönelik beklentiler azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Aralık 2016'da, hem Aralık 2015'e göre hem de Kasım 2016'ya göre "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi", "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri azaldı. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergesi ise hem geçen yıla hem de geçen aya göre arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 12/2015	Endeks 11/2016	Endeks 12/2016	Bir önceki aya göre değişim 12/2016	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 12/2016
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-32,9	-53,8	-58,4	-4,6	-25,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	11,0	4,4	17,1	12,7	6,1
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	9,2	-19,4	-24,1	-4,7	-33,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	28,3	-3,3	-9,9	-6,6	-38,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,6	-2,4	-4,4	-2,0	-18,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	20,1	19,2	30,3	11,1	10,2
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-22,8	-45,3	-49,6	-4,3	-26,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	14,2	3,0	1,1	-1,9	-13,1

² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

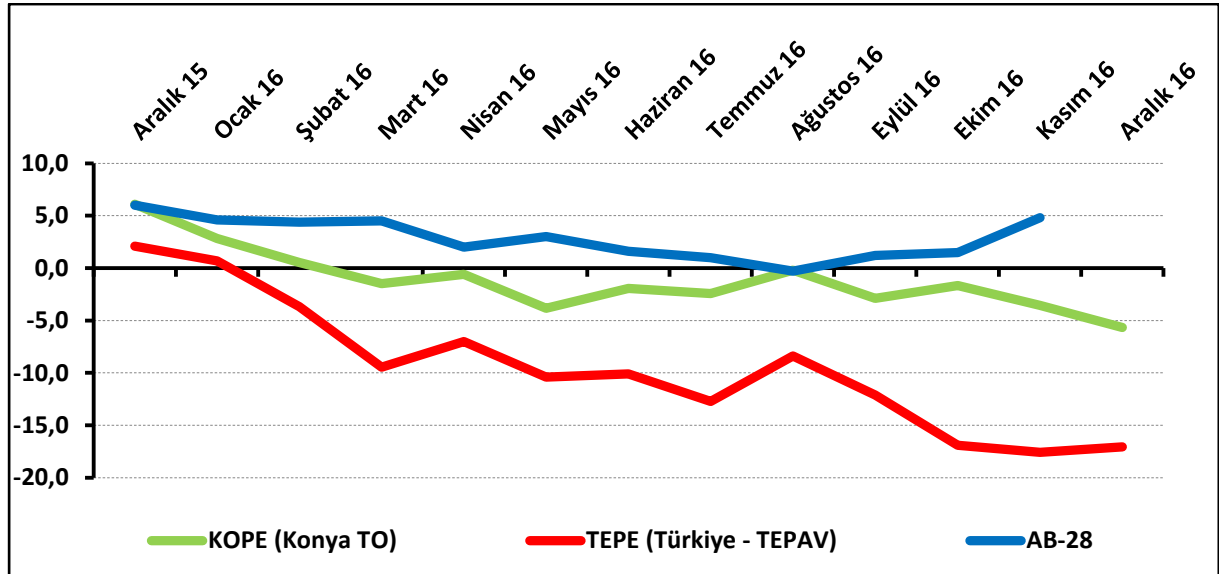
Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Aralık ayında TEPE, -17,1 puan değerini alırken KOPE -5,7 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 11,8 puan, TEPE 19,2 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 2,1 puan azaldı. Konya perakendesi, aralık ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Aralık 2015 – Aralık 2016)

Tablo-5. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-1,3	-7,8	-6,7	-7,5	-3,1	2,0	5,3	-0,6	0,0	-1,3	1,3	0,7
2015	2,0	2,3	-0,5	1,1	3,1	1,0	1,8	-1,2	-3,9	-0,9	10,5	6,1
2016	2,8	0,5	-1,5	-0,6	-3,8	-1,9	-2,4	-0,2	-2,9	-1,7	-3,6	-5,7